

V Bruseli 19. decembra 2016
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2013/0140 (COD)

10755/1/16
REV 1 ADD 1

AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985
PARLNAT 365

NÁVRH ODÔVODNENÉHO STANOVISKA RADY

Predmet: Pozícia Rady v prvom čítaní s cieľom prijatia NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a prípravky na ochranu rastlín a o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)

- odôvodnené stanovisko Rady
- prijaté Radou 19. decembra 2016

I. ÚVOD

1. Komisia 6. mája 2013 predložila Európskemu parlamentu a Rade uvedený návrh, ktorý sa zakladá na článku 43 ods. 2, článku 114 a článku 168 ods. 4 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (riadny legislatívny postup)¹.
2. Európsky parlament (EP) prijal pozíciu v prvom čítaní 15. apríla 2014². Konzultácie prebehli s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov, ktoré poskytli stanoviská, a to Európsky hospodársky a sociálny výbor 16. – 17. októbra 2013 a Výbor regiónov 29. novembra 2013.
3. Uvedený návrh skúmali na 37 zasadnutiach počas viacerých predsedníctiev Spoločná pracovná skupina veterinárnych a rastlinolekárskeho expertov, pracovná skupina hlavných veterinárnych lekárov a pracovná skupina poľnohospodárskych radcov/atašé.
4. Výbor stálych predstaviteľov (časť I) schválil pôvodný mandát na rokovanie, čo Rada následne potvrdila ako všeobecné smerovanie na zasadnutí 26. októbra 2015³. Tento mandát sa ďalej zrevidoval 18. mája 2016⁴ a 10. júna 2016⁵.
5. Po niekoľkých technických zasadnutiach a neformálnych trialógoch počas luxemburského a holandského predsedníctva dosiahli spoluzákondarcovia predbežnú dohodu o kompromisnom znení na desiatom zasadnutí trialógu 15. júna 2016, a to na účely dosiahnutia skorej dohody v druhom čítaní. Výbor stálych predstaviteľov (časť I) schválil kompromisné znenie 22. júna 2016⁶.

¹ 9464/13 + ADD1 +ADD 2.

² 8304/14.

³ 13242/15+ 13181/15 + 13209/15.

⁴ 8121/16 + ADD1 až ADD5.

⁵ 8346/16.

⁶ 10248/16 + ADD1.

6. Predseda Výboru Európskeho parlamentu pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín zaslal 12. júla 2016 predsedovi Výboru stálych predstaviteľov list, v ktorom uviedol, že v prípade, ak Rada prijme pozíciu v prvom čítaní, ktorá bude v súlade so znením uvedeným v prílohe k tomuto listu, odporučí plénu, aby sa pozícia Rady v druhom čítaní Európskeho parlamentu akceptovala bez pozmeňujúcich návrhov s výhradou overenia právnikmi lingvistami.
7. Rada dosiahla politickú dohodu o kompromisnom znení⁷ 10. októbra 2016.

II. CIEĽ

Všeobecným cieľom navrhovaného nariadenia je zjednodušiť a zefektívniť existujúci právny rámec nariadenia (ES) č. 882/2004, a to zahrnutím takmer všetkých odvetví agropotravinového reťazca do jediného súboru pravidiel uplatniteľných na úradné kontroly; v niektorých odvetviach, ako je napríklad zdravie rastlín, rastlinný rozmnožovací materiál, vedľajšie živočíšne produkty alebo ekologická poľnohospodárska výroba, sa v súčasnosti uplatňujú osobitné pravidlá týkajúce sa kontrol. Cieľom tohto nariadenia je taktiež zlepšiť účinnosť úradných kontrol vykonávaných členskými štátmi v rámci potravinového reťazca, čo umožní rýchlo reagovať v krízových situáciách a zároveň sa minimalizuje zaťaženie prevádzkovateľov; na tento účel sa v nariadení vyžaduje, aby sa takéto kontroly vykonávali u všetkých prevádzkovateľov, a to na základe rizika a s primeranou frekvenciou.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

1. Všeobecné súvislosti

Kompromisné znenie, v súvislosti s ktorým dospela Rada k politickej dohode, plne zohľadňuje dohodu, ktorý dosiahli spoluzákondarcovia. V kompromisnom znení sú zachované ciele návrhu Komisie a zároveň sa v ňom zohľadňujú najdôležitejšie pozmeňujúce návrhy, ktoré Európsky parlament prijal v prvom čítaní.

⁷ 12175/16 + ADD1.

2. Hlavné otázky

a) Rozsah pôsobnosti

Komisia pripomenula, že hoci sa v nariadení (ES) č. 882/2004 ustanovuje všeobecný rámec pre úradné kontroly v odvetviach krmivového a potravinového práva a predpisy týkajúce sa zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat, z historických dôvodov sa kontroly zamerané na zdravie zvierat (domáceho i dovážaného tovaru) a kontroly rezíduí veterinárnych liekov naďalej upravovali samostatne. Uviedla tiež, že kontroly vzťahujúce sa na niektoré ďalšie odvetvia súvisiace s agropotravinovým reťazcom – t. j. zdravie rastlín, rastlinný rozmnožovací materiál, vedľajšie živočíšne produkty – neboli zahrnuté do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 882/2004 a že pre ne vytvorili špecifické samostatné odvetvové režimy. Komisia preto navrhla rozšíriť rozsah pôsobnosti existujúceho právneho rámca nariadenia (ES) č. 882/2004 tak, aby sa doňho uvedené odvetvia zahrnuli, ako aj ozrejmiť, že do rozsahu pôsobnosti nariadenia patrí aj ekologická poľnohospodárska výroba, chránené označenia pôvodu, chránené zemepisné označenia a zaručené tradičné špeciality a geneticky modifikované organizmy (GMO).

Rada zastávala názor, že v tejto fáze – kým Komisia nevypracuje nový návrh o rastlinnom rozmnožovacom materiáli – by bolo predčasné zahrnúť do uvedeného nariadenia úradné kontroly rastlinného rozmnožovacieho materiálu. Rada sa dohodla, že úradné kontroly v oblasti GMO obmedzí na GMO zámerne uvoľňované do životného prostredia na účely výroby krmív a potravín, a že z pôsobnosti nariadenia vylúči osobitné kontroly zariadení na aplikáciu pesticídov. Rada okrem toho objasnila, že aj keď by sa toto nariadenie nemalo uplatňovať na overovanie dodržiavania nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 (spoločná organizácia trhu s poľnohospodárskymi produktmi), malo by sa uplatňovať, keď sa zistia podvodné alebo nekalé postupy v súvislosti s obchodnými normami počas kontrol vykonaných podľa článku 89 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

b) Financovanie úradných kontrol

Komisia v návrhu zachovala existujúcu všeobecnú zásadu, že členské štáty by mali na úradné kontroly vyčleniť primerané finančné zdroje, navrhla však, aby sa rozšírila súčasná povinnosť vyberať poplatky len od určitých prevádzkovateľov podnikov na všetkých prevádzkovateľov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Cieľom bolo zabezpečiť úplnú náhradu nákladov, ktoré vznikajú pri vykonávaní úradných kontrol, zo všetkých sektorov, pričom by sa stanovili výnimky pre mikropodniky. Nenavrhlo sa zachovať súčasné úrovne platieb, ktoré sú stanovené v súvislosti s povinnou inšpekciou prevádzkovateľov potravinárskeho podniku, ktorí sa zaoberajú spracúvaním mäsa, produktov rybolovu, mlieka, ďalej v súvislosti so schvaľovaním krmivárskych podnikov a (väčšinou) kontrol na hraniciach. Namiesto toho sa navrhlo, aby tieto úrovne stanovili členské štáty na základe jednotných a transparentných metód.

Rada usúdila, že nie je potrebná žiadna zmena rozsahu pôsobnosti systému povinných poplatkov a že existujúce pevné úrovne poplatkov by sa mali zachovať, pretože systém ako celok funguje uspokojivo. Rada však súhlasila s tým, že členské štáty, ktoré chcú účtovať poplatky vo výške vzniknutých nákladov, a nie v pevnej stanovenej výške, budú musieť dodržiavať harmonizované pravidlá pokrývania nákladov a metód výpočtu. Rada sa tiež zhodla, že členské štáty by mali mať povinnosť zlepšiť transparentnosť výpočtu, výberu a stanovovania poplatkov, ako aj konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami.

c) Úloha úradného veterinárneho lekára

Komisia navrhla, aby sa uplatňoval pružný prístup, prostredníctvom ktorého by si členské štáty mohli určiť personál, ktorý považujú za najkvalifikovanejší na vykonávanie úradných kontrol, pričom sa im ukladá povinnosť poskytovať všetkému personálu primeranú odbornú prípravu.

Rada sa zhodla, že s cieľom umožniť účinnú organizáciu úradných kontrol by členské štáty mali mať možnosť určiť personál, ktorý je na vykonávanie takýchto kontrol najvhodnejší, a to za predpokladu, že sa v celom agropotravinovom reťazci zaručí vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí, zvierat a rastlín a dobrých životných podmienok zvierat a že sa splnia medzinárodné normy a záväzky.

Rada však považovala za potrebné, aby sa členské štáty museli v určitých prípadoch obrátiť na úradných veterinárnych lekárov, a to vtedy, ak sú na zabezpečenie spoľahlivého výsledku úradných kontrol (t. j. v prípade živých zvierat, mäsa a niektorých ďalších produktov živočíšneho pôvodu) nevyhnutné ich špecifické zručnosti. Podľa Rady by tým nemala byť dotknutá možnosť členských štátov využívať úradných veterinárnych lekárov aj na úradné kontroly hydiny a zajacovitých alebo iné osobitne vymenované osoby aj v prípadoch, keď sa to podľa tohto nariadenia nepožaduje.

d) Delegované a vykonávacie právomoci

Navrhovaný akt bude predstavovať rámcové nariadenie, ktorým sa Komisia splnomocní na stanovenie významného počtu detailov prostredníctvom delegovaných a/alebo vykonávacích aktov. Počas preskúmania v Rade sa navrhovaným splnomocneniam Komisie venovala osobitná pozornosť. Rada nespochybnila ani nezmenila zásadu rámcového nariadenia, preformulovala však mnohé články tak, aby lepšie vymedzovali splnomocnenie pre Komisiu. Rada okrem toho v súvislosti s ustanoveniami o osobitných dodatočných pravidlách pre úradné kontroly týkajúce sa špecifických oblastí (články 18 až 27) – napr. produkcie mäsa určeného na ľudskú spotrebu, dobrých životných podmienok zvierat, prípravkov na ochranu rastlín alebo zdravia rastlín – vložila do základného aktu mnohé zásadné prvky a umožnila prípadné splnomocnenia Komisiu.

Napokon sa zaviedli prechodné obdobia, a to s cieľom zabezpečiť, aby sa niekoľko „kľúčových“ delegovaných a vykonávacích aktov potrebných na to, aby sa nariadenie mohlo riadne uplatňovať, prijalo pred dátumom uplatňovania nariadenia. Tým sa má zabezpečiť, aby sa existujúce ustanovenia, ktoré sa majú nahradiť vyššie uvedenými aktmi, naďalej uplatňovali, až pokiaľ Komisia neprijme príslušné akty. Prijat' by sa mali čo najskôr a najneskôr do 3 rokov od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia. Tým sa zabezpečí, aby nevznikla časová medzera a zároveň sa Komisii poskytne dost' času na prípravu týchto aktov.

e) Oznamovanie porušení

Rada v nadväznosti na dôraznú žiadosť Európskeho parlamentu súhlasila s tým, že súčasťou tohto nariadenia budú aj ustanovenia, v ktorých sa členským štátom ukladá povinnosť zaviesť mechanizmy na umožnenie nahlasovania skutočných alebo možných porušení tohto nariadenia, opatrenia nadväzujúce na toto nahlasovanie a povinnosť ochrany osôb nahlasujúcich porušenie pred odvetou, diskrimináciou alebo nespravodlivým zaobchádzaním (článok 140).

IV. ZÁVER

Pozícia Rady v prvom čítaní plne zohľadňuje dohodu dosiahnutú medzi oboma spoluzákonomdarcami, a to vo forme potvrdenej vyššie uvedeným listom predsedu Výboru Európskeho parlamentu pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín z 12. júla 2016 predsedovi Výboru stálych predstaviteľov. Rada prijatím politickej dohody 10. októbra 2016 pozíciu následne schválila.
